

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Pracy, Spraw
Socjalnych i Zdrowia**

Warszawa, dnia 27 lipca 2009r.

**Pan
Adam Struzik
Marszałek
Województwa Mazowieckiego**

KPZ-410-09-02/2009
P/09/090

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia przeprowadziła w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego, zwanego dalej „Urzędem”, kontrolę wykonywania przez Urząd zadań w zakresie zakładów opiekuńczo – leczniczych w latach 2007 – 2009 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 03 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Marszałkowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie z uchybieniami ocenia działania Urzędu w zakresie kierowania pacjentów do zakładów opiekuńczo-leczniczych (ZOL) i sprawowania nadzoru nad tymi zakładami.

W strukturach samodzielnych publicznych zespołów zakładów opieki zdrowotnej, dla których organem założycielskim jest Samorząd Województwa Mazowieckiego, funkcjonowały cztery ZOL-e o profilu psychiatrycznym w: Pruszkowie, Rasztowie, Radomiu i Gostyninie oraz jeden ZOL o profilu ogólnym w Rudce.

---

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

W latach 2007-2008 ZOL-e dysponowały łącznie 367 łózkami, w tym o profilu psychiatrycznym – 332 łózkami i o profilu ogólnym – 35 łózkami. W I kwartale 2009 r. w ZOL w Radomiu uruchomiono 35 nowych łóżek. W badanym okresie wszystkie miejsca w ZOL były wykorzystane. Ponadto, funkcjonował zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy w Ostrołęce z 26 łózkami.

Średni czas oczekiwania pacjentów na przyjęcie do ZOL o profilu ogólnym wynosił - na dzień 31 marca 2009 r. - 100 dni, natomiast do ZOL-i o profilu psychiatrycznym - od 180 dni (w Radomiu) do 379 dni (w Gostyninie).

W okresie objętym kontrolą wydano 896 decyzji o skierowaniu pacjentów do ZOL. Kontrolą objęto 350 wniosków², na podstawie których wydano 335 decyzji. W przypadku 15 wniosków nie wydano decyzji z przyczyn niezależnych od Urzędu, tj. nieuzupełnienia przez wnioskodawcę dokumentacji, rezygnacji lub zgonu pacjenta.

Decyzje wydano zgodnie z przepisami rozporządzenia w sprawie sposobu i trybu kierowania osób do ZOL³.

Urząd wydawał decyzje o skierowaniu pacjentów do ZOL o profilu ogólnym na pobyt 6-miesięczny, a do ZOL-i o profilu psychiatrycznym na 2 lata gdyż - według opinii Dyrektora Departamentu Zdrowia Urzędu – 6-miesięczny okres pobytu pozwala na poprawienie stanu zdrowia i powrót do środowiska, okres 2 lat jest natomiast niezbędny z uwagi na przewlekły charakter schorzeń. Ponadto, kierowanie pacjentów na pobyt stały, zdaniem Dyrektora, blokowałoby procedurę przyjmowania pacjentów, a rotacja następowałaby jedynie w wyniku zgonu pacjenta lub dobrowolnej rezygnacji. NIK podziela to stanowisko.

Spośród 240 objętych kontrolą skierowań do ZOL o profilu ogólnym - 119 skierowań (50 %) wydano pacjentom już przebywającym w ZOL na podstawie wcześniejszych decyzji, wydłużając czas ich pobytu o kolejne okresy. W dniu wydania decyzji, pacjenci przebywali w ZOL od 182 dni do 1814 dni (tj. przez blisko 5 lat); np. pacjentka Z. J. – przebywała w ZOL od 20.08.2004 r., natomiast pacjentowi St. S. - przebywającemu w ZOL od 27.06.2002 r. - Marszałek wydał kolejną ósmą już decyzję w dniu 15.06.2007 r.

---

² w tym: 254 wnioski o skierowanie do ZOL w Rudce (o profilu ogólnym), tj. wszystkie złożone w latach 2007-2009 (I kw.) oraz 96 wniosków do ZOL w Pruszkowie (o profilu psychiatrycznym) tj. złożone w I kwartałach 2007, 2008 i 2009 r.

³ Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 grudnia 1998 r. w sprawie sposobu i trybu kierowania osób do zakładów opiekuńczo- leczniczych i pielęgnacyjno-opiekuńczych oraz szczegółowych zasad ustalania odpłatności za pobyt w tych zakładach (Dz. U. Nr 166, poz. 1265).

Urząd, wydając kolejną decyzję, nie miał informacji, czy osoby te spełniały wymogi do przyjęcia do ZOL, tj. czy w ocenie wg skali Barthel uzyskały do 40 pkt. Wymóg ten wynika z zarządzeń Prezesa NFZ, finansującego świadczenia zdrowotne pacjentów przebywających w ZOL oraz z postanowień umowy o świadczenie usług zdrowotnych w opiece długoterminowej, zawartej pomiędzy NFZ a ZOL.

Chociaż przepisy rozporządzenia w sprawie kierowania osób do ZOL nie nakładają na Urząd obowiązku zbierania informacji o skali Barthel, jednakże, zdaniem NIK, tak przyjęty system kierowania pacjentów po raz kolejny do ZOL nie dawał gwarancji, iż spełniają oni kryteria NFZ.

W latach 2007-2008 Urząd nie miał pełnej i bieżącej informacji o wszystkich pacjentach przyjętych lub oczekujących na przyjęcie do ZOL. Spośród 192 objętych kontrolą skierowań do ZOL w Rudce, w 27 przypadkach Urząd nie posiadał informacji o umieszczeniu pacjentów na listach oczekujących do ZOL, a w 31 innych przypadkach nie miał informacji o dacie przyjęcia pacjentów do ZOL, pomimo iż zgodnie z § 3 ust. 6 rozporządzenia w sprawie kierowania osób do ZOL, kierownik ZOL był zobowiązany do zawiadomienia Urzędu o przyjęciu osoby skierowanej do zakładu.

Brak powyższych informacji wynikał z przyjętego przez Urząd wzoru sprawozdania półrocznego, przesyłanego przez zakłady⁴, skutkiem czego pacjenci, którzy mieli wydaną decyzję, przyjęci do ZOL, zmarli lub wypisani w danym okresie sprawozdawczym, nie byli ujmowani ani na liście oczekujących ani na liście przyjętych. Dopiero w trakcie kontroli NIK Urząd uzyskał informacje o powyższych pacjentach, wprowadził kwartalny cykl sprawozdawczości i rozszerzył dane sprawozdawcze.⁵

Kontrola wykazała znaczne dysproporcje w czasie oczekiwania pacjentów na przyjęcie do ZOL, licząc od daty wydania decyzji.

Do ZOL w Rudce czas ten wynosił od 5 dni do 356 dni. Np. pan Cz. D. (dec. 164/07 z 01.06.2007 r.) został przyjęty po 216 dniach, natomiast pan St. K. (dec. 169/07 z 01.06.2007) po 27 dniach. Pani Z. T. (dec. nr 377/08 z 27.08.2008 r.) została przyjęta po 5 dniach, natomiast pan J. S. (dec. 364 z 19.08.2008 r.) po 133 dniach. Z ustaleń kontroli wynika, iż skierowania tych pacjentów nie miały klauzuli o pilności przyjęcia do ZOL

---

⁴ Sprawozdania półrocze przekazywane przez ZOL ujmowały stan za I półrocze – na dzień 30 czerwca, a za II półrocze – na dzień 31 grudnia. W sprawozdaniach ujmowano m.in.: liczbę przyjętych pacjentów w danym półroczu (bez ich imiennego wyszczególnienia), liczbę osób oczekujących na przyjęcie, imienny wykaz przebywających pacjentów w ZOL wraz z datą ich przyjęcia oraz datą i Nr decyzji, w tym informację o liczbie osób przyjętych poza kolejnością.

⁵ Nowy regulamin wewnętrzny Departamentu Zdrowia z dnia 27 maja 2009 r.

w trybie „poza kolejnością”, o którym mowa w § 5 rozporządzenia w sprawie kierowania osób do ZOL.

Brak kompletnej informacji o przyjęciu każdego pacjenta do ZOL spowodował, że Urząd nie miał wiedzy o ww. dysproporcjach. Ponadto, w prowadzonych przez Urząd corocznych kontrolach ZOL-i podawano m.in. średni czas oczekiwania na przyjęcie, dysproporcje w czasie oczekiwania poszczególnych pacjentów nie były natomiast objęte kontrolą.

Spośród 192 skierowań wydanych w latach 2007-2008 do ZOL w Rudce nie stwierdzono przypadków przyjęcia pacjenta w terminie przekraczającym 12 miesięcy (§ 3 ust. 7 rozporządzenia).

Kontrola 26 skierowań pacjentów do ZOL w trybie „poza kolejnością”, w tym 18 do ZOL o profilu ogólnym, wykazała, że decyzje były wydawane zgodnie z przepisami cyt. rozporządzenia. Uwagi NIK dotyczą natomiast dysproporcji w czasie oczekiwania pacjentów na przyjęcie do zakładu, np. ZOL w Rudce od 1 do 73 dni.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Egzekwowanie od ZOL-i informacji o przyjęciu lub umieszczeniu na liście oczekujących wszystkich pacjentów, którzy zostali skierowani do zakładu.
2. Wzmocnienie nadzoru nad przestrzeganiem kolejności w przyjmowaniu pacjentów do ZOL.
3. Rozważenie uzyskiwania przez Urząd oceny pacjenta według skali Barthel, przed wydaniem kolejnej decyzji o skierowaniu do ZOL.

Zgodnie z treścią art. 62 ust.1 ustawy o NIK, Najwyższa Izba Kontroli – Departament Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia zwraca się o przesłanie przez Pana Marszałka, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych na rzecz realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Departamentu Pracy, Spraw Socjalnych i Zdrowia umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

Zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.